СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 46. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 26. лютого, 1926. VOL. XXXIV. No. 46. Jersey City, N. J., Friday, February 26. 1926. THREE CENTS

Сенат за податковим проєктом.

ВАШИНГТОН, 24. лютого. — По короткій дискусії сенат приняв нині проект податкового закона, предложений йому конференцією представників обох палат конґресу. За проєктом голосувало 61, проти 10 сенаторів.

В послідній хвилі перед голосованнем один сенатор старався добити до знесення податків від автів, але йому не дали поставити навіть відповідного внеску. Проти предложення конференції голосувало 4 републиканців, 4 демократів і 2 независимих.

Проект переходить тепер до підпису президента.

СПРАВДІШНА АНАРХІЯ У ТОРГОВЛІ ВУГЛЕМ ЧЕРЕЗ СТРАЙК.

НЮ ЙОРК, 24. лютого. — В углевій торговлі панує справдішна анархія. Всі домагаються твердого вугля, мягкого ніхто не хоче брати. Через те магазини набиті мягким вуглем, а торговці ним банкротують. Уряд міста остерігає суспільність перед попитом за твердим та радять всім уживати твердий вуголь, мішаний на половину з мягким.

В нюйорських магазинах є 700,000 тон мягкого та 12,000 тон твердого вугля.

ВЕЛИКІ ВТРАТИ МІСТА НЮ ЙОРКУ ЧЕРЕЗ СНІГОВІ ОБМАНИ.

НЮ ЙОРК, 24. лютого. — Міські контрольори, які стараються обчислити втрати міста через обманства урядників міста при вивоженню снігу, кажуть, що вони вже відкрили, що місто втратило через сі обманьства коло пів міліона долярів. Всі втрати відай досягнуть суми 2 міліонів.

ПОЛЯКИ ЗБИРАЮТЬ МІЛІОНОВИЙ ФОНД НА ШКОЛИ.

НЮ ЙОРК, 24. лютого. — На бенкеті, уладженім тут фундацією імени Косцюшка, розпочато акцію за зібраннем міліонового фонду на піддержанне польської націоналістичної пропаґанди під покришкою шкільництва, а саме вимін професорів і учеників між Польщею й Америкою. За притоку до сеї акції вживається 150-літну річницю приїзду Косцюшка до Америки.

СЕНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ СЛІДСТВА НАД НЕДОПУЩЕННЄМ ГР. КАРОЛІ.

ВАШИНГТОН, 24. лютого. — Сенатор Гвілер поставив у сенаті домаганне, щоби сенат розслідив, який уплив мала акція мадярського дипльоматичного представника на недопущенне до Америки ґрафині Кароли.

ВІДДІЛЕННЄ ЦЕРКВИ ВІД ДЕРЖАВИ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО, 24. лютого. — Каєс, президент мексиканської републики, видав до стейтових губернаторів заклик, щоби вони помагали федеральному урядови виконувати конституційну постанову про розділ церкви від держави.

ПРИСУД НА СМЕРТЬ.

ГЕКЕНСЕК, Ню Джерзі, 24. лютого. — Дня 21. січня сього року напало на уряд експресового підприємства в Гекенсеку трох зоружених і замаскованих розбійників, забили клерка підприємства Бренона та втекли, зрабувавши яких 8,000 долярів. Поліція заарештувала скоро відомого бандита Лінча, якого вона вважає провідником шайки, та його трох товаришів та 4 помічників, які стерегли їх підчас нападу.

В місяць і 3 дні по нападі їх поставлено на суд. Мимо завзятої оборони зі сторони Лінча лава присяжних суддів по одногодинній нараді винесла вирок, що він винуватий за вбийство Бренона, а судя присудив його на кару смерти. Двох його спільників увільнено від закиду вбийства та признано винуватими за рабунок. Других обжалованих увільнено.

ХОЧУТЬ ЗНЕСТИ ТРАМВАЇ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 24. лютого. — Підприємство Фіфт Евеню Ковч Ко., котра перевозить людий на двоповерхових омнібусах („босах") та кілька місцевих зелізничих підприємств подало до міського уряду просьбу, щоби уряд скасував у нюйорській дільниці всі вуличні трамваї, а за те дав омнібусовим підприємствам виключне право перевозити людий вулицями. Підприємство зобовязується рахувати 10 центів за їзду на північ або полудне, а 5 центів в поперек міста.

РОСКРИВАЮТЬ МИНУВШИНУ БОЖЕВІЛЬНОГО СТРІЛЬЦЯ.

ОМАГА, Небраска, 24. лютого. — Френк Картер, божевільний, який через кілька тижнів держав у страху ціле населення міста стрілянням у вікна, признався нині, що він сидів уже у вязниці за стрілянину до худоби, що він був випущений на волю під умовами, але зломив „пароль". Лікарі, що з ним говорили, не сумніваються, що він має помішанне розуму.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ПОДАТКОВУ УХВАЛУ

ВАШИНГТОН, 24. лютого. — Президент Кулидж заявив, що він підпише податковий закон, ухвалений обома палатами конґресу, хоча він не вважає його за найліпший, бо він примушує уряд щадити навіть в сих справах, де він щадити не повинен.

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПОЛЬСЬКІМ СОЙМІ.

Діло повідомляє:

Українські посли зголосили 5. с. м. нагле внесенне, підписане всіма іншими національними меншостями, в справі невиконання урядом постанов соймового закона з 1922 р. Законом тим уряд обовязаний основувати український університет на основі засад, управильнених законом про вищі академічні школи і запевнити йому фінансові засоби. Закон увійшов у життя два роки після його оголошення, себто 1924, а уряд обовязку не сповнив. Бажаючи улекшити урядови основуванне українського університету, українська суспільність основувала у Львові приватний університет і внесено до властий просьбу злеґалізувати статут товариства. Адміністраційні власти відкинули просьбу. Дальше внескодавці обговорюють ініціятиву мін. Ґрабського в напрямі основання „руського інституту"; звертають увагу, що сім міліонів Українців у Польщі позбавлені власного культурного огнища. Основанне українського університету у Львові оправдане й тим, що львівський університет ім. Франца Йосифа за Австрії був утраквістичним. Двом тисячам українських академиків відібрано змогу образуватись. Внескодавці предкладають проект закона в справі оснований у Львові повного українського університету і вставлення до буджетового прелімінаря 2 міл. 494 тисяч зол. на цілі університету. Студії й іспити в приватнім українськім університеті признають заграничні університети, тому внескодавці взивають польський уряд управильнити цю справу відповідним розпорядком.

КОРОЛІВСЬКИЙ ДАР СВЕН ГЕДІНА.

Відомий шведський подорожник Свен Гедін зложив на руки шведського королевича, який є головою китайського комітету, свої незвичайно цінні археольоґічні збори. Вони походять з подорожей Гедіна до західного Туркестану в рр. 1896—1907. Крім цього Свен Гедін подарував для шведської королівської бібліотеки всі рукописи, які він знайшов у „місті померших", Лонляв.

ЖИДІВСЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ.

В московських „Ізвестіях" появилося інтервю з керманичем жидівської кольонізації в УСРР Капіором. Він сказав, що в минулому році віддано на Україні 58 тисяч десятин землі виключно для жидівських кольоністів, з чого 42 тисячі десятин було змеліоризованих. В минулому році переселилося в степову полосу 14,618 людей, причому кожна родина (двір) засіяла по 6 і пів десятин. Переселення мало колективний характер. Повстало і кілька земельних комун. В цьому році відведено для жидівських переселенців-кольоністів 50 тисяч десятин, на яких має повстати 4,600 дворів. Крім того 500 родин одержить землю на Кримі.

МУЗЕЙ НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.

Оснований в 1892 р. музей при Науковому Тов. ім. Шевченка у Львові довгими роками скитався без відповідного приміщення, поки в 1911 р. не розсташовано його часово в будинку Академічного Дому, де він заняв велику салю засідань та шість сусідніх кімнат. В 1914 році перенесено музей до ново-набутого будинку при вул. Чарнецького ч. 24, де йому визначено цілий перший поверх. Одначе систематизація збірок та отворення музею для публики наступило щойно в 1920 році. Музей заняв тоді вісім саль першого поверха а в маґазині здепоновано крім цього ряд експонатів, якими можнаби виповнити три нові салі. В нинішному стані і розміщенню обіймає Музей Наукового Тов. ім. Шевченка такі салі: I. Кераміка (гуцульська, подільська й волинська з кількома зразками керамічної фабрики I. Левинського у Львові); II. Гуцульщина (зразки одягу, деревляної різьби, мосяжництво, обстанова); III. Килими (Полтавщини, Київщини, та Чернигівщини); IV. Кімната Ів. Франка (памятки по Ів. Франкови); V. Церковне мистецтво (зразки іконописі та різьби XVI—XVIII в.); VI Тканини і вишивки (килими, плахти, сорочки, рушники, підрясники); VII. Доісторична археольоґія та антропольоґія. Музей отворений по неділям для публики. Крім цего в ньому відбулися дві Мистецькі Виставки Гуртка Діячів Українського Мистецтва (1922 і 1923 р.).

ЩЕ ОДНА ЗЛОДІЙСЬКА ІДЕЯ.

Ті, що крадуть та ошукують, є невичерпані у вигадках нових способів на людську легковірність. Старі способи виходять з моди, мов танці або методи фінансової санації. Тому якийсь львівський добродій зявився в одної пані на вул. Бельовського і представився як маґістратський урядовець, що збирає податок за собаки. Ця пані мала мабуть сильний сентимент до своїх собак, бо заплатила 50 зол. і одержала за це безвартісний клаптик паперу як квиток.

КАМІНЬ ЧІНҐІС-ХАНА.

В Азійському музеї Академії Наук у Петербурзі виставили тепер „Камінь Чінґіс-хана". Є то камінна таблиця два метри висока, вирита є на ній історія Ісунка, військового провідника і братанка Чінґіс-хана. Таблиця походить із 1225 р. Є то одинока памятка старомонґольського письма.

ДЕ ПІДДУБНИЙ БУДЕ БОРОТИСЯ.

В Кантон, Огайо, Піддубний буде боротись 3. марта.

В Массилон, Огайо, Піддубний буде боротися 5. марта.

ЗА ВБИВСТВО БАТЬКА ЗВІЛЬНЕНИЙ.

Лава присяжних суддів є інколи, як відомо, трибуналом незбагненим у своїх почуваннях. Дня 28. м. м. лава присяжних у Львові судила 22-літнього топлярника металів Вінярського з фабрики „Стоп" при Янівській улиці, за те, що по пяному посварився зі своїм батьком, бив пильником батька по голові. Син жив з батьком у незгоді і батько, нічний дозорець у згаданій фабриці, по пяному погрожував часто, що сина викине з хати. Свідки вбивства, фабричні робітники, заявляли згідно, що син не мав свідомости свого вчинку і присяжні судді заперечили його вину.

СЕЛЯНЕ ПЛАТЯТЬ ПОДАТКИ ДУЖЕ МАЛО.

Рада народніх комісарів України вислухала реферат про сплату податків на Україні. По рефераті Раднарком ствердив, що кампанія збору т. зв. единого сільсько-господарського податку проходить на Україні зовсім невдоволяючо. Тому Раднарком доручив усім окружним Виконкомам приноровити до залягаючих з податками передбачені законом репресивні засоби. Виконкоми дістали право затверджувати продаж майна, описаного за невплачення сільсько-господарського податку. Раднарком рішив на майбутне не давати ніяких пільг у сплаті единого сільсько-господарського податку.

ЧОЛОВІК ІЗ ЗОЛОТИМ НОСОМ.

Був ним знаменитий астроном Тіхо де Браге, що родився тому 379 літ. Уже від 16-го року життя був він славним астрономом. Дістав великий маєток по багатім вуйкови в Данії. Тіхо міг спокійно присвятитися науковій праці. Але припадково посперечався з сусідами, прийшло до поєдинку, в котрім астрономови обтяли ніс. Але Тіхо змайстрував собі штучний ніс із золота, срібла й воску, котрий — як запевняють тодішні жерела, заступав йому правдивий ніс.

ПЯТЬ РЕВОЛЬВЕРОВИХ КУЛЬ — ЗА ЗРАДУ.

Варшавські щоденники приносять опис крівавої розправи, яку виконав 22-літній зредукований урядовець банку для торговлі і промислу Юрій Заремба на своїй любці, 23-літній Яніні Міхаляк, що працювала в мін-ві праці. Заремба підозрівав її від якогось часу, що вона йому невірна і зраджує його з одним його знайомим. Він прийшов до нього з Яніною Міхаляк і по якомусь часі вислав його до аптики по якісь кроплі, а сам розправився з нею коротко, впакувавши їй у груди пять револьверових куль. Після того викинув револьвер на подвіря і впав на землю з вичерпання. Яніну Міхаляк забрало ратункове поготівля до шпиталю, де її негайно оперовано. Зарембу відставлено до арештів.

Німеччина не допустить Польщі до Ради Ліґи Народів.

БЕРЛІН, 24. лютого. — Німецьке правительство заявило аліянтам, що воно готове погодитися з ними в справі побільшення числа членів Ради Ліґи Народів, якщо аліянти таксамо як і Німеччина виявлять дружну уступчивість.

Власне німецьке правительство годиться в Раді Ліґи Народів голосувати за приняттем в її члени і Еспанії, якщо аліянти зі свого боку згодяться освободити Ренщину. Одначе притім воно виразно застерігається, що не погодиться на допущенне до Ради Ліґи Народів Польщі і то навіть за таку уступку, як освободженне Ренщини, а се тому, бо становище Польщі в Раді Ліґи Народів було-б на перепоні в політиці Німеччини.

Се ходить о те, що Німеччина хоче через Ліґу Народів видістати назад від Польщі Горішній Шлеск і „шийку" (коридор) до Данціґа, який роздвоює німецьку територію, а членство Польщі в Раді Ліґи Народів було би власне тою перепоною у відзисканню тих німецьких земель, бо там рішає про відмову один голос спротиву.

Як запевнюють, то Франція власне се предвиділа і якраз тому хотіла всадити до Ради Ліґи Народів Польщу, одначе Анґлія перебила її пляни.

МИРОВА ПОЛІТИКА НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН, 24. лютого. — Німецький міністер закордонних справ др. Ґустав Штреземан заявив кореспондентови тутешнього дневника Морнинґ Повст, що Німеччина вже перейшла на певний шлях мирової політики і співділання з другими державами у міжнародній політиці.

ФРАНЦУСЬКО-СОВЄТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ПАРИЖ, 24. лютого. — Сьогодня обновлено тут конференцію представників французької влади з представниками російської совєтської влади.

В переговорах ходить головно о признанне давніх російських довгів у Франції. Франція вже погоджується зменьшити свої претенсії і хоче, щоб совети приняли бодай десять міліярдів золотих франків.

НА РАТОВАННЄ ФРАНКА.

ПАРИЖ, 24. лютого. — Власник фабрики перфум і дневника Фіґаро та сенатор Франсуа Коті заявляє у своїй ґазеті, що подарує державі 100,000,000 франків (350,000) на усталенне франків.

Він радить створити спеціяльний фонд на сю ціль, а свій дар призначує на зачаток.

РОЗЕВЕЛТИ ВЕРТАЮТЬ ДОМІВ.

ЛОНДОН, 24. лютого. — Сини покійного президента Теодора Розевелта, Теодор і Кермит, відбувши подорож по Азії, прибули сюди і по тижневи спочинку вертаються до Америки пароплавом Беренґарія.

НЕ ВІДКИДАЄ ДОВГІВ.

БРУКСЕЛЯ, столиця Бельґії, 24. лютого. — Бельґійський сенат відкинув внесенне на відкиненне американських воєнних довгів.

ВИБІЛЕННЄ УРЯДУ.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини, 24. лютого. — Окрема парляментарна комісія для розсліду вини підробників французьких паперових франків заявила у своєму звідомленню, що у змову не були вмішані ані керманичі влади ані посли. Комісія каже, що не найшла жадної вини ні премієра, ні міністрів, ні членів парляменту. Натомісць признає, що вони ще робили пильні заходи, щоб винуватців обжалувати й покарати.

СМЕРТЕЛЬНИЙ ЗАКЛАД.

ПАРИЖ, 24. лютого. — Французький летун ляйтнант Леон Калльо заложився з Американцем, що перелетить літаком через отвір вежі Айфля. Коли ж він вже майже вилітав з отвору, зачіпив за телеграфічні дроти і машина занялась огнем та летун з нею полетів коміть головою до землі й убився на місці.

Так Американець виграв заклад.

СТРІЛЯЮТЬ З ФРАНЦУСЬКИХ ГАРМАТ.

МАДРИД, столиця Еспанії, 24. лютого.—З Марока повідомляють, що Ріфи острілюють еспанське війско вже два дні з французьких гармат, які торік здобули від Французів.

РАДИ ЗДОРОВЛЯ.

ЛОНДОН, 24. лютого. — Анґлійські аристократки зачинають голодувати ради здоровля. Вони їдять дуже мало і тільки легкі страви. Наприклад пані Фішер не споживає за увесь день жадних страв кромі овочевого соку і каже, що се вилічує орґанізм з усіх недомагань.

ВІДКИДАЮТЬ ЛЄНІНА.

СТОКГОЛЬМ, столиця Швеції, 24. лютого.—Шведські соціялісти подарували місту памятник мира, на якому є теж лиця Миколи Леніна, Карла Лібкнехта і Рози Люксенбурґ. Одначе місто відкинуло сей памятник, кажучи, що виконано його невдачно і погано і тому не був би прикрасою міста, як се пляновано.

ПЕВНІСТЬ ПРИ ОБЕЗПЕЧЕННЮ [illegible]

Нюйорський стейтовий суд видав у вівторок рішення, котрим відобрано чартер асекураційному підприємству Ню Йорк Мючуел Іншуренс Корпорейшен. Відобрання чартеру значить тільки, що признане організації неживою, неіснуючою, і рівняється її розвязанню, себто смерти.

Зробив се суд на домагання та внесок стейтового суперінтендента обезпечення, який має обовязок дивитися за тим, чи товариства й підприємства, які обезпечують людий, ведуть бизнес обезпечення після законних вимогів. Його діяльности члени запомогових організацій не бачуть, хоча влада його така велика, що, як видно з отсего випадку, він може навіть поставити в суді внесення на розвязання товариства.

Як показалося на суді, підприємство мало при розвязанню близько 600,000 долярів маєтку. Помимо сього суд на основі доказів, предложених урядом, признав підприємство невиплатним, бо воно заряджувало своїми резервами в сей спосіб, що колиб воно так далі збирало свої вкладки, то вони все таки колись опинилобся з якими 100,000 долярів невиплатних довгів. На основі сих розрахунків, уряд постановив внесення на розвязання товариства, а суд признав сьому внескови рацію.

І уряд обезпечення і суд станули на становищи, що в обезпеченню головною річою є безпечність, себто певність, що в разі шкоди обезпечений дістане те відшкодовання, яке йому обіцяно в контракті. Коли такої певности обезпечений мати не може, коли він може бути певний свого відшкодовання лишень тоді, як він понесе шкоду скоро, то такої організації не можна назвати організацією обезпечення. Така організація не повинна дурити далі людий, що вона є організацією обезпечення. Вона повинна переставати існувати та лишити обезпечування людий в другій певній організації.

Се, що сталося з Ню Йорк Мючуел Іншуренс Корпорейшен, мусить скорше чи пізнійше статися з усякою невиплатною, непевною організацією. Про їх певність рішає не те, кільки вони мають гроша, але те, кільки вони мають зобовязань. Декотрі з них ведуть бизнес лишень тому, бо уряд ще за них не знає. Декотрі ведуть бизнес тому, бо всякими обіцянками поправи відкладають з дня на день своє розвязанне. Та такі річи можна відложити, але не можна зовсім оминути. Колись мусить прийти час, коли вони або самі розвяжуться, станувши перед такими довгами, яких сплатити не потрафлять, або стрінувшись зі законними вимаганнями.

Коли кому питанне певности організації ще й тепер виглядає маловажним, то най представить собі себе самого 60-літним старцем, який належав до організації через 40 літ, сповняв точно свої обовязки, покладався на свою організацію, що вона дасть певний заратунок для його родини на случай смерти, а тепер нагло на старі роки опинився перед розвязанням організації через її непевність. Одна хвилина застанови, одна хвилина такої уяви, а се певно вистарчить усякому, хто має розум, щоби пізнати, що головною основою обезпечення є безпеченство, себто певність про свою організацію, що вона сповнить свої зобовязання.

Члени Українського Народного Союза находяться в вимково добрім положенню. Їх організація державні контроль не уникає. Їх організація витає всякі державні контролі в тій вірі, що вони були придумані для добра членів сих організацій, для поправи похибок по організаціях, для скріплення певности членів своїх прав, сеї основи запомогових організацій. Український Народний Союз дає себе контролювати державним урядам, а відтак добре слідкує за висідами сеї контролі, щоби поправити всяку недостачу, якаб тільки показалася. На щастє, від заведення модерного способу плачення вкладок після літ державні асекураційні контролі не могли ніколи найти найменчої похибки в нашій організації. Якраз противно, вони все признавали нашу організацію виплатною, певною, забезпечуючою, справді запомоговою організацією.

Державні контролі, ті самі, які, прийшовши до переконання про невиплатність організації, не вагалися навіть домагатися від суду розвязання організації, признавали Український Народний Союз фінансово твердо поставленою організацією. Отсе дає членам нашої організації сю твердість і рішучість, з якою вони йдуть до організовання нових членів до Українського Народного Союза.

КИРИЛО ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА САМОДЕРЖАВЄМ

Великий князь Кирило, що пробуває тепер в місцевости Кобург в Німеччині, мав інтервю з графом Ребіндер, німецьким монархістом, який оголосив туж розмову в монархістичній німецькій газеті „Крайццайтунг".

Граф Ребіндер поводився з Кирилом як з справдішним російським царем, бо Кирило задержує царські церемонії та каже себе титулувати як царя. Та залишім цей оперетковий бік справи, а приглянь мося тому, про що йшла мова.

Як відомо, то ще недавно тому пускали всілякого рода монархісти вісти про новий европейський похід проти большевиків, а навіть збирали фонди на ту ціль. Тепер заявив Кирило, що вони вже не думають йти походом на Росію, а хочуть тільки зорганізувати економічний і політичний бойкот радянського союза, а тим самим відгородити від них цілу Европу. Кирило думає дані про упадок большевиків та жде того моменту, коли його закличе російський нарід. Тоді то рушить на совіти ціла російська еміграція і повалить їх. Без бою одначе і в тім випадку не обійдеться.

Що до форми правління висказався Кирило ось як: Парляментаризм це ідіотична форма для Росії. В Росії не можна складати уряду на підставі порозуміння з партіями, там можлива тільки Палата Панів, зложена з представників професій, індустрії і т. п. Його ідеалом є тільки абсолютна монархія.

Кромі сего висказав Кирило свій жаль, що російські монархісти розбиті та заатакував остро свого противника великого князя Миколу Миколаєвича, який рівнож хоче собі бути російським царем. За той непослух заповів остру кару для Миколи Миколаєвича, але аж поверне на царський престол, бо на разі не годен йому нічого зробити.

Все те комічне і дитинне. Кирило жде моменту, коли його сам нарід покличе, щоби став над ним самодержним царем. Мабуть довго прийдеться йому ждати, бо до гробової дошки певно.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

В НАЙМАХ

Знаменитий, простолінійний далекоглядний жидівський політик пос. Грінбавм, виступаючи недавно наприлюдному зібранні у Львові, ствердив на основі аналізи відносин в середущій й східній частині Европи, на основі внутрішнього процесу в Польщі, що польська держава не є в силі вести політики проти нац. меншостей, проти непольських народів в Польщі. Займаючи крайно невигідне географічне положення, втиснена між дві могутности: СРСР. і Німеччину, втративши реальну опіку недавної диктаторки і протекторки — Франції, а бажаючи вдержати свою незалежність, — Польща змушена або йти на далекойдучі уступки супроти непольських народів, головним чином територіяльних, або скорше чи пізніще рахуватися з втратою значних територій, а може й своєї державности. Tertium non datur.

Радикальна зміна польської політики у відношенню до „чужоплемінців" є кардинальною вимогою існування Польщі як держави. Так говорить здоровий розум, так кричить льогіка фактів, так навчає історія. Та зміна мусить наступити скорше чи пізніще в міру того, як міцнітиме стабілізація відносин в Европі взагалі, а на Европейському Сході зоокрема. Та зміна мусить наступити з моментом, коли в польському соймі зявляться представники українського населення. Та зміна мусить бути висловом основного права нашого століття, права нації, вона мусить в залежности від конюнктури піти по лінії більшого або меншого, повнішого або вужчого самоозначення народів. Та зміна мусить наступити на протязі найблизших літ, в противному випадку вона не наступить ніколи, і все піде своїм природним і льогічним ходом.

Польське засліплення, відома польська легкодушність, невідлична аперцепція пережитих прийомів російського абсолютизму і пруського гакатизму, ось що не дає Полякам глянути дійсности у вічі. Безкритична польська громадська думка, легкодушна публіцистика, донкіхотські „суверени" з варшавського сойму справді повірили божевільному твердженню Ст. Грабського і його сліпих папугаїв, що Польща на протязі 25 літ без шкоди стравить сім міліонів Українців, два з половиною міліонів Білорусинів і т. д.

І хоч ця наївна певність неминучого стравлення є загальна, то все таки робиться все можливе, щоби відвернути „небезпеку", щоби перепинити появу українських послів в польському соймі, або що найменше зменшити їх скількість, щоби українське громадянство заприятати внутрішньою боротьбою і тим чином зменшити його відпорну й боєву силу, а тим самим недопустити до зміни політики та осягнути свою мрію-мету: єдину державу польського, виключно польського по духу, традиції й культурі народу від Балтику по Карпати, від Шлеська по ...ліські болота

Одним із засобів, що ведуть до цеї мети, є витворювання пораженських настроїв, є розклад і деморалізація українського громадянства. До того рода проявів належить теж тзв. „селянський конгрес", скликаний Даниловичем і Ко. до Станиславова на 30. січня. Ті людці з лакімства нещасного пішли в найми, запряглися до чужого воза, віддалися на чужу службу, щоби тільки бороздити, щоби спинити льогіку фактів, щоби вдержати існуючий стан.

Виступаючи ніби то в ролі оборонців „реальних", щоденних інтересів селянства, ці форналі ставлять „домагання", висувають постуляти. Чи може бути більша іронія? Огидна збиранина моральних банкротів, крамариків, що безсоромно торгують честю народу, втративши давно свою власну, в ролі оборонців „реальних" інтересів селянства. Запродавшись за мизку сочевиці, прячучи в кишені кілька срібняків, одержаних з податкової кервавиці, ці людці стали наганячами на вшехпольсько-пястівським загумінку, стали вповнебек шляху, яким втомлений народ простує невтомно до світла і сонця.

Не диво, що „Слово Польске", орган „організацій народових", головний герольд антиукраїнської політики, виспіває пеани в честь цеї продажної згаї.

Треба признати, що ці людці навіть мають деяку відвагу. В своїй безсоромности вони називають себе „угодовою партією". Та тут навіть назва „угодової" партії є безпечно за висока. Угода є продуманим і відповідальним кроком, угода має на меті встановити границі боротьби між двома народами, угода базується на ґрунті „do, ut des", угода є випливом обосторонних інтересів, випливом обосторонних психольогічних настроїв. Тепер нема найменших даних до якої небудь угодовости ані в Поляків, ані в нас. Крім того угода, коли її хтось уважає корисною, мусить бути заключувана в найдогіднішій, найкориснішій хвилі.

А чи може бути місце на угоду після того, як нам насильно забрано все, як знищено нас культурно, освітно, економічно, як нас позбавлено елементарних політичних прав, як нас винято зпід права? Ні, навіть не про угоду тут іде, тільки про вдержання і закріплення теперішнього режиму, про здійснення вшехпольскої мрії, яка має на меті знищити нас на протязі 25 літ. Колиб тут ішло про угоду, ми побоювалиб Даниловичів і Ко. як своїх політичних противників, ми старались би їм вияснювати помилковість їх кроку, але тут іде, як вже було згадано навіть не про згоди, тільки про ломання, торощення сили й відпорности народних мас, про віддачу їх звязаних, ограблених, знищених на ласку й неласку противника; тут іде про перетворення народної маси в бездушну, неорганічну глину, з якої мається випалювати цеглу на будинок вшехпольської величі.

І тому до цих продажних типів, до цих негідних наймитів, ми маємо тільки бездонну погорду в глибокому пересвідченні, що народ в свойому прямуванні до наміченої мети розтопче цих гидких плазів, а їх „слава" буде славою Герострата.

(Ся статтся була поміщена у львівськім Ділі з 30. січня с. р., але польський цензор її в цілости враз із заголовком, сконфіскував).

ВІДОЗВА ДО ОДНОСЕЛЬЧАН
КОМІТЕТУ БУДОВИ НАРОДНЬОГО ДОМУ В КОРОСНІ КОЛО ХИРОВА.

Перед світовою війною, в 1912 році, засновано у нас читальню Просвіти, т-во Сільський Господар, а відтак т-во Січ, в котрих то гуртувалися всі громадяни Коросна.

Давалось представлення, відчити, устроювалось походи, гімнастичні вправи, спроваджувалось потрібні для селян товари і т. д. Одним словом життє стало розвиватись як найкраще.

Тоді то власне сама собою вигринула потреба будови Народного Дому, в котрім моглиб поміститись всі ці товариства. Потребу будови Народного Дому бачив кождий. Для того зійшлися відділи усіх тих товариств і на своїх зборах рішили взятись до будови Народнього Дому.

Виготовлений інжиніром плян будови, предвиджував около 7,000 корон коштів.

Часть гроший зложили самі громадяни, а також затягнено позички коло двох тисяч корон і з початком 1914 р. приступлено до будови.

В протягу кількох місяців закрасувався серед села великий та найкращий в селі побиті бляхою Народний Дім.

Та так розвойови товариств, як і докінченю будови Народного Дому, перешкодила світова війна, в вирі котрої згинуло немало свідомих наших громадян.

В часі війни Народний Дім зістав так сильно знищений, що треба було чотириста американських долярів на його викінчення і поправку. Крім того ще й довг тяжів, який треба сплатити.

Всякі надії на експозитури та бюра відбудови, котрі давали відшкодовання за знищені війною доми — завели.

Врешті, люди взялися власними силами докінчувати будову. Вони бачили конечну потребу сеї народної твердині, без котрої тепер село не може обійтися.

Та знищені і зруйновані війною громадяни, хотяй жертвували численно і щиро, то все таки не були в силі дати потрібні суми на цілковите викінчення будови. Зложили настілько, що віддалося затягнені перед війною довги і докінчилось ліве крило (три кімнати) і часть великої салі, котра обіймає 10 м. × 11 простору.

В 1920 році відновлено діяльність читальні „Просвіти, а в 1921 засновано кооперативу, котрі поміщено у викінчених тоді кімнатах.

Від того часу зачато наново громадянську і народню працю. Приміром, в 1925 році заходом читальні Просвіти уряджено 9 представлень, два відчити і ряд лекцій і зборів. Одним словом, і тепер, коли переживаємо нужденні часи, тяжкі а навіть найтяжші під кождим зглядом як коли небудь були, громадська чи народня робота у нас не здержується.

Лиш конче треба тепер трохи гроша на цілковите докінчення будови, гроша, котрого тут тяжко роздобути.

Длятого Комітет Будови Народного Дому в Коросні звертається до своїх односельчан і щирих Українців з горячою просьбою о ласкаві жертви на викінчення будови Народного Дому.

Хай і наше село не останеться по заду інших.

Народний Дім, се одинока наша твердиня, в котрій можемо сходитись та творити народню працю.

І Ви, дорогі Браття, котрих доля вигнала за далекий океан, не відкажіть помочі рідному селу в так тяжких часах і в так важному ділі.

Ми все будемо з подякою згадувати імена всіх, котрі занялися збіркою, і котрі жертвували на народню твердиню просвіти в рідному селі.

Ласкаві жертви проситься висилати на адресу: Читальня Просвіти, на руки Дмитра Ванька, в Коросні коло Хирова, Галичина.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯК ВИГЛЯДАЄ СЬОГОРІЧНА КОЛЯДА
ЛИТЛ ФОЛЗ, Н. И.

Заколядовано $49.30 і переслано до Обєднання з призначенням на Рідну Школу. Коляду зложили: Микола Смеречинський $5; по $2: Іван Кравецький, Іван Конікович; по $1: Микола Микетюк, Йосиф Франків, Іван Конікович, Микола Паламар, Текля Солик, Гнат Погорецький, Микола Нановський, Іван Дацишин, Михайло Басій, Михайло Чапор, Стефан Корчинський, Юрко Корбило, Микола Пилипишин, Теодор Стриєк, Ілярій Стриєк, Олекса Гощуляк, Дмитро Іваськів, Стах Швайковський, Данило Поцентелюк, Іван Колоковський, Михайло Партика, Андрій Гливич, Гринь Кузьмич, Йосиф Хомяк, Максим Бабак, Іван Андрієшин, Дмитро Момот; по 50 ц.: Стефан Різник, Гринь Голодрига, Петрашик Василь, Яким Рекрутяк, Василь Опацький, Андрій Ленько, Михайло Кузьмак, Йосиф Осташ, Семко Осташ, М. Гливич. Г. Кострубацький, П. Спурза, Лука Спурза, Мяксим Копанишин, Іван Драбич, Василь Романик, Михайло Петрик, Франко Скібінський, Михайло Русин, Теодор Боднар, Марія Кубів, Павло Карпович, Дмитро Бринь 30 ц.; а по 25 ц.: Луцик Стефан, Онисько Мороз, Дмитро Присунька, Олександер Годовський, Вас. Бойко і Дмитро Кифор.

Колядували: Микола Паламар, Йосиф Франків, Микола Микетюк і Іван Дацишин.

ДОПИСИ.

ТЕРРИВИЛ, КОНН.

Пробуджена місцевість.

Подумає дехто, що то заклята місцевість, що про неї нічого не чути. А тут живуть собі Українці як по других місцевостях, є українська церква без довгу і українська спілка, яка добре розвивається. Але поза тим нема жадного руху. Біда в тім, що бракувало нам доброго орґанізатора, який зрушив би нарід до ширшої народної праці.

Вкінці самі люди взялися до роботи і оснували товариство ім. Т. Шевченка, яке поставило собі за ціль вести народну роботу та давати допомогу рідному краєви. На предсідателя товариства вибрано гром. Д. Лиґу, а секретарем Василя Сорочака. На збори запрошено нашого пароха о. Кульматицького, який виголосив дуже красну промову про рідний край та його терпіння.

В товаристві зібрано $15, а на балю товариства зібрано на поклик нашого учителя Юрія Паримовича $8. Разом вислано до Обєднання $23 з таким призначенням: $10 на Рідну Школу, $8 на інвалідів а $5 на сироти.

Жертвували: Сандер Крейніцький $5; по $1: Данько Лиґа, Василь Сорочак, Петро Грициняк, Андрій Мамчак, Іван Лихота, Петро Сухух, Стефан Кушвара, Томко Коляр; по 50 цнт.: Петро Кочанський, Йосиф Вітик, Григорій Тиханський і Теодор Косар.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

З хрестин на старий край.

В нашого громадянина Юрія Мичуди відбулися дня 7. лютого хрестини. Чесні гості зложили $16 як почесний дар для новонародженого, а його батько призначив той дар на народні цілі і переслав до Обєднання в Филаделфії.

Жертви зложили: Іван Зірош $5; Катерина Зірош $1; по $2: Олекса Люблянецький, Юрко Мичуда, Антін Костів; по $1: Анна Люблянецька, Марія Косій, Йосиф Косій, Василь Грицина.

Гість.

СЛАВНИЙ ПИСЬМЕННИК І СУСІДКА.

Німецький журналіст з Копенгаґену оповідає веселу історію, яка свіжо трапилась одному визначному німецькому письменникові. Прізвище писменника промовчує, тому, що він сам оповідав йому свою пригоду, а є людиною скромною, і не любить робити собі зайвої реклями. Цей німецький письменник виїхав до Штокгольму, де одного вечора запрохали його на вечірний чай до одного літературного сальону. Коли йому представляли гостей, він дбав більше про те, щоби виразно передати своє прізвище, ніж про те, щоби схопити чужі прізвища. Тому й не знав імення своєї сусідки за столом. Це була старша дама, з приємним виглядом, подобаюча трохи на домашню учительку. Йому було навіть дещо неприємно, що його, так великого гостя, посадили біля такої скромної представниці шведського духового життя. А проте він дуже чемно повів з нею размову про літературу. Виявилось, що дама не тільки ознайомлена з літературним рухом, але й сама пише. „Так? — спитав він — то й ви є писменницею?" — „Дещо" — відповіла дама зі скромним усміхом, який робив на писменника враження, що вона почуває себе трохи приниженою поруч величини писменника. — „Щож?" — казав писменник підбадьорюючим тоном — це не мусить бути легке з такого малого краю як Швеція, зробити собі доступ до широкого світа. Для нашого брата, що належить до світової нації, слава є лекша: нпр. одна з моїх книжок перекладена аж — подумайте: на вісім мов!" — Це справді неаби яка слава" — сказала скромненько сусідка. — „Такого щастя ви певно, пані, не мали" — сказав з тоном спочування писменник. „Ні, таки мала... не можна нарікати на долю". „На скільки мов є ви перекладені?" „Так приблизно, мені здається, що на двацятьчотири". Писменник мало не проковтнув вилки зі зачудування і почув у той самий мент, як другий сусід цокнувся склянкою з його сусідкою: „На здоровля, Сельма Ляґерлеф". Він знав, що розмовляє з світовою писменницею, лавреаткою Нобля.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ.

НА СВІТАННІ ВОЛІ.

Оповідання з визвольних сербських змагань.

(8)

Підхопили це дагії:

— То ти, везире, хочеш із раєю йти на правовірних муслемів, на вірних слуг султана. Не знаємо, чи султан подякує тобі за це, як довідається.

— Ов, зле — подумав Бекір баша — перед султаном готові мене змалювати, як приятеля раї — необережний був я.

І справді стали доходити до нього вісти, що дагії до султана з жалями на нього збираються.

— Е, стрівайте, цього не буде — сказав собі везир.

І шле тайного посла до Юрка:

— Присилайте довірених людей на переговори. Важну справу маю.

Прийшли посли. Везир усе обіцяв їм, уже навіть не дуже наставав на зложення оружжя.

— Найперше наше домагання покарання дагіїв — кажуть посли.

— Буде, буде сповнене, тільки вибачайте, це така справа, що я мушу її обміркувати з самим тільки Юрком Чорним.

— Хай буде! — кажуть посли.— Перекажемо Юркові твою волю й він певно явиться в означеному часі.

Юрко явився в везира. А везир так уже щиро привітав його, приязно так.

— Видам вам, каже, дагіїв. Тільки, щоб це вийшло так, що я тут ні причому. Ви самі спрячете їх! А як, де й коли, то я вже дам знати.

І одного разу дістав Юрко таку вістку від везира:

— Пізним смерком усі чотири дагії сядуть на лодку й попливуть долом Дунаю та задержаться на острові Нова Орсова. І саме на цьому острові має турецький командант тайний приказ видати дагіїв Сербам.

Само собою, що це повідомлення прислав везир Юркові в великій тайні.

Юрко не гаяв часу. Мерщій зібрав довірених юнаків і вислав їх теж лодкою на здогін за дагіями. Як везир обіцяв, так і сталося. Юнаки дігнали дагіїв на острівці Новій Орсові, напали на них там і повбивали. Повідтинали їм голови та на доказ до сербського табору привезли.

Юрко прилюдно похвалив юнаків і всі кричали: „Живіо" і Юркові й юнакам.

Зажурилися яничари, що тепер без начальників, без вождів остали.

— Хтож тепер у нас верховодити, хто вождуватиме? — питали між собою.

А був тоді в Сербії Ґушанц Алі. Розбишака над розбишаки! Він мав свою власну ватагу так зв. „кірджалів". Кірджалі це так само розбишаки, як і гайдуки, тільки що Турки. Як тільки Серби починали повстання, то Ґушанц Алі зголошувався з своєю ватагою служити Сербам під умовою, щоби вільно йому було грабувати багатих спаїв, турецьку шляхту. Юрко відкинув його зголошення.

— Не хочемо мати ніщо спільного з розбишаками — сказав. — Ми не для розбою повстали, а для оборони рідної землі й народу рідного.

Тоді він найнився дагіям. І як дагіїв не стало, яничари вибрали його своїм вождом.

Ґушанц Алі, як став вождом яничарів, впустив везира Бекіра башу до горішньої кріпості. Тоді Бекір баша звернувся до Юрка й до иньших воєводів із таким домаганням:

— Сталося це, чого ви жадали. Дагіїв уже нема... Можете спокійно до хат і до плугів ваших вертати...

А Юрко переказав йому в відповідь на це:

— А кірджалі...! А яничари!... А Ґушанц Алі. — Задовольните нас не скорійше, аж на сербській землі не остане ні одної ні кірджальської ні яничарської ноги.

Не знав везир, що діяти! Сил у нього виступити проти Сербів не було просьби й грозьби не помагали — біда! Серби стали вперті.

— Треба пробувати з самим Юрком — подумав везир — як його перетягнути на свій бік, то все буде гаразд.

І посилає до нього послів за послами, ріжні обітниці йому робить, а Юрко все одну відповідь дає йому.

— Не для власної користи, але за народ, за землю рідну взяв я за оружжя — і поти його не зложу, поки рідному народові добра не добуду. Ніякими обіцянками ніхто не відтягне мене зі шляху правди.

VI.

Зима 1805.

Наспіла зима. Військо Бекіра баші стало щораз більше виявляти невдоволення.

— Доки тут сидітимем та голодувати! У Босні наші добра остали, жінки молоді тужать за нами — нарікали боснійські спаї. А все військо везира складалося зі спаїв, що в Босні свої добра мали, гареми свої там оставили.

— І нам тут поживи обмаль, а коні то й зівсім ні паші ні оброку не мають — нарікали иньші. — Чиж ми раби, чи що, щоб мусіли тут марно пропадати — кричали другі. — Вертаймо до дому.

А тут ще й недуги та пошесті кинулися в війську турецькому!

— Сам Аллаг не хоче, щоб ми тут оставали. Ні години тут не останемо — кричали стрівожені спаї.

І один за одним, а часто й по кількох нараз із кріпости в Босну тікали на свої господарства, до жінок своїх, до життя вигідного, роскішного.

І зменьшувалося турецьке військо й так невелике з днем кожним. Мов отой віск на сонці так таяло.

І рвав собі бороду сиву везир Бекір баша:

— Такого сорому я дожив на старість, такого сорому — нарікав. — Прийдеться перед підлою раєю тікати...

А тут уже й Ґушанц Алі став підносити голову, леґковажити собі везира та його прикази. Давав йому щораз більше до пізнання, що він тут пан, що він тут має до приказу, а не везир.

— Готов ще я тут діждатися, що цей ватажок кірджалів візьме мене як закладника й не він мене, а я його слухатися мусітиму — журився старий везир.

Довгі дні, ба й ночі бився з думками такими, а вкінці сказав собі:

— Волію погодитися з Юрком, бо він справжній лицар, хоч і рая, ніж із оцим опришком Ґушанц Алім.

І післав послів до Юрка.

— Перепустіть мене свобідно до дому, до Босни! — прохав.

Гей, як зрадів Юрко на таку вістку, як зраділи всі воєводи, коли їм Юрко оповістив про це.

— Перепустити його, перепустити! — згодилися всі.

І післав Юрко письмо до везира, а в письмі писав:

— Все зичливий Тобі, везире Бекір Башо, Юрко Чорний із воєводами всіми відомо чиню, що як приняли Тебе хлібомсіллю на своїй землі, так щиро й приязно попращаємо Тебе з почестями всіми, ще й охорону дамо.

Зрадів везир та став готовитись в дорогу. Аж тепер пересвідчився, як мало він уже війська мав біля себе. Уже навіть пятьсот голов війська не було. Коні вигинули так, що не було чим і гармати і табору тягнути.

А тут на нещастя зима з р. 1804 на 1805 випала люта. Сніги випали такі великі й так замело всі шляхи, що про те, щоб колеса важких гармат могли йти снігами й думати було годі.

І заїхав сам везир до Юрка тай каже:

— Прохання маю до вас! Я знаю, ви лицар душею й тілом. Я тепер через сніги, що позавівали всі шляхи, не можу забрати зі собою ні гармат ні возів. Ось я хочу лишити їх під вашою опікою, тільки дайте мені слово, що відішлете все мені до Босни, як тільки дорога втреться.

І відповів Юрко:

— Везире, ти добре робиш, що довіряєш нам. Усе виконаємо, як слід. Тільки дороги втруться, матимеш усе: й гармати й вози в себе, в Босні.

— Дякую тобі — сказав везир і щиро стиснув руку Юрка.

І відїхав везир.

Серби пращали його вистрілами з крісів, окликами „Живіо" та відпровадили його аж до границі Босни.

На границі сам Юрко попращав його палким словом, а везир відповів: дякував за гостинність та обіцяв у султана обстоювати їх справу.

— Бодай так, як це правда буде — сказав до других воєводів Милош Обренович — поки біда, то все обіцяє, а мине біда, тай забуде про всі обіцянки...

Під кінець зими сніговиці перестали падати, дороги як так утерлися. Тоді Юрко дав приказ, щоби відвезти везирові Бекірові баші до Босни його гармати й вози.

Деякі воєводи були невдоволені з цього.

— Чиж нам не здадуться всі ці гармати й вози, таж у нас усього, дві малі гарматки тай возів порядних обмаль — говорили одні.

— Тай хто видав, щоб ворогові віддавати гармати й стріливо, щоби він усе те проти нас потім обернув —, кричали иньші.

— Це нечуване, це крайний нерозум — притакували ще иньші— миж самі на себе оружжя ворогові даємо. Оставити гармати й вози тут — кричали ще иньші.

— Ні,— відповів Юрко твердо — я дав слово везирові й додержу його — відішлю всі гармати й вози, що везир оставив, йому, як обіцявся.

Кричали ще Серби, дорікали Юркові, та він ніщо не робив собі з їх крику.

— Я слово дав! — сказав.

А були це перші обяви невдоволення з Юрка.

І відіслав Юрко всі гармати й вози під сильною сторожею, аж до границі Босни. Там передали все людям везира.

І вже, як вози відійшли, ще дорікали воєводи Юркови. Та він відповів їм щиро:

— Зробив я це перше тому, що слово дав, а слово дане святе, а по друге, щоб у Цареґороді зрозуміли, що Серби не воюють проти султанських намістників, а тільки проти цих, що виломлюються від слухняности султанові...

(Дальше буде).

ПОЗІР! — ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.!

ЗАХОДОМ СЕСТРИЦТВА ЛЮБОВ від. 177 У. Н. Союза в Providence, R. I.

— відбудеться —

В СУБОТУ, 27. ЛЮТОГО, 1926

гарне українське представлення

НЕВОЛЬНИК

драма в 5-ох діях, Тобилевича

В УКР. ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ

45 Pilgrim St. So. Providence, R. I.

Початок о 6.30 вечером.

Цю гарну українську штуку відограє

УКР. АМЕР. ГОРОЖ. КЛЮБ З FALL RIVER, MASS.

Уряд Сестрицтва Любов, від. 177 У. Н. С., запрошує всіх щирих Громадян в Провіденс і околиці, позаяк представлення дуже красне під теперішну борбу з вічними ворогами українського народа, а рівнож наші другі Відділи У. Н. Союза повинні громадно прибути. Запрошуєсь Від. 73 Т. Шевченка в Провіденс, Від. 93 Івана Франка з Централ Фолз, Від. 181 Бр. св. Стефана з Менвіл, Від. 122 Т. Шевченка з Tawton, Mass., Від. 246 У. Н. С. з Crompton, R. I., Від. 206, славну Запор. Січ з Woonsocket. Подаєся до відома, що половина доходу призначена на голодуючих до рідного краю. 45-46

Уряд Сестр. Любов, від. 177 У.Н.С.

УВАГА! — ФИЛАДЕЛФІЙЦІ!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА УКР. АМЕР. ГОРОЖАН

— устроюєсь —

ВЕЛИЧАВИЙ

БАЗАР

ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ ТИЖДЕНЬ

А ТО ДНЯ 22, 23, 24, 25, 26, 27, ЛЮТОГО 1926 Р.

від год. 7-ої вечер кождого дня.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ

849 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Тут кождий може дістати за малі гроші дорогі і гарні річи як годинник, ріжні вишивки старокраєві, сукно і шовк на убрання, як також ріжні другі річи, так, що хто прийде то не пожалує. Рівнож буде виставлений кождого вечера мувінг пікчер.

Тож приходіть і приводіть знакомих.

44-47 Заряд Товариства.

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР!

УКР. ПРОСВ. ТОВАРИСТВО „ЗАПОРОЖЕ"

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 27. ЛЮТОГО, 1926

(SATURDAY, FEBRUARY 27th, 1926)

В DASSING HALL

324 Springfield Ave., cor. Morris Ave., NEWARK, N. J.

Початок о год. 7-ій вечером.

Вступ 35 центів.

Весь дохід на підпертя своєї УКРАЇНСЬКОЇ БАНДИ.

За добру забаву ручить

45-46 Комітет.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.!

ШКОЛА ВІЛЬНИХ КОЗАКІВ

— устроює —

В СУБОТУ, 27. ЛЮТОГО, 1926

В ЗАЛІ ПРИ КЛІНТОН І ГЕНД

МАСКОВИЙ БАЛЬ

Просимо усіх громадян громадно прибути. Хто найкраще замаскується — отримає нагороду. 45-46

ПОЗІР! — БРІДЖПОРТ, КОНН.!

ЗАХОДОМ УКР. ГР.-КАТ. ПАРОХІЇ ПОКРОВИ ПР. ДІВИ МАРІЇ

— відограє —

АМАТОР. КРУЖОК З НЮ ГЕЙВЕН

дуже красне представлення перший раз в Бріджпорт

ВИХРЕСТ

В НЕДІЛЮ, 28. ЛЮТОГО, 1926

В УГОРСЬКІЙ ГАЛИ

1055 Pembroke St., Bridgeport, Conn.

Початок о год. 5-тій вечер.

Вступ для дорослих 50 центів, для дітий 10 центів.

Просимо щирих Українців з Бріджпорт і околиці прийти на це гарне представлення.

45-46 Комітет церковний.

Я, СЕРДЕНЬКО, ДО ТЕБЕ!

Хто стукає по гробі?
Я, серденько, до тебе, до тебе,
Я, серденько, до тебе.

Дарма тепер стукати,
Було мене слухати, слухати,
Було мене слухати.

Ти на війну поїхав,
Мене одну понехав, понехав,
Мене одну понехав.

Довго тебе чекала,
В день і в ночі плакала, плакала,
В день і в ночі плакала.

Тепер сюди приходиш,
Тай по гробі тут бродиш, тут бродиш,
Тай по гробі тут бродиш.

Лучше клякни, помолься,
Тай з любовю розстанься, розстанься,
Тай з любовю розстанься.

Пошукай собі іншую,
Може знайдеш лучшую, лучшую,
Може знайдеш лучшую.

Анна Хомяк.

ПОВІТОВИЙ ЗЇЗД У СТАНИСЛАВОВІ.

Діло повідомляє:

Дня 21. січня відбувся в Станиславові Надзвичайний Повітовий Народній Зїзд. Явилися на ньому делеґати всіх сіл повіту, з судовим повітом Галич включно. Проводив голова Пов. Нар. Комітету д-р Ю. Олесницький, секретарював Н. Весоловський.

Реферат про політичне положення Українського Національно-Демократичного Обєднання та його дотеперішню діяльність виголосив М. Струтинський. Про організаційні справи реферував Ол. Черкавський, присвячуючи зокрема увагу Станиславівщині. Про політику Польщі супроти українського народу і польську затію з „селянським конґресом" реферував д-р Ю. Олесницький. Окрему увагу бесідник звернув на польську кольонізаційну політику.

Вирішено передати справу переведення в життя організаційних постанов Повітовому Нар. Комітетові й Управі Народньої Організації Українців м. Станиславова. Вирішено перевести бойкот „хлібоїдів" і „селянського конґресу". Вирішено взяти участь у великім справоздавчім посольським вічу, яке відбудеться 30. січня в Станиславові.

Після вичерпання денного порядку М. Струтинський виголосив короткий реферат про значіння 22. січня.

Як делеґати сіл прибули на зїзд головним чином селяне. З сільської інтелігенції взяло участь шістьох священиків.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Уряд Бр. Вас. Великого, від. 364, повідомляє усіх жінок сего відділу, що спеціяльні збори відбудуться дня 28. лютого точно о годині 3-тій пополудни в Українській Школі на Бакайрод, 9221 Holton Ave., Позаяк справа надзвичайної ваги, так проситься усіх жінок-членкинів на збори конечно явитися, бо від Вас буде залежати добро Ваше. Рівнож кожда членкиня повинна припровадити нову членкиню, де будеться принимати до Союза і Бр. без вступної оплати. — Іван Сенюта, предс.; Д. Рибачок, кас.; Іван Сподар, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Іван Желіхівський, урядовець Земельного Банку Гіпотечного, помер 30. січня ц. р. в Закопанім в 43-ім році життя. Покійний родився 1883 р. в селі Гучку, добромильського повіту. До ґімназії ходив в Перемишлі. Після матури тинявся по ріжних бюрах, працював теж в Гамбурзі в Німеччині, після чого в 1911 р. вступив на службу до Земельного Банку. Був незвичайно добрим, пильним та невимагаючим робітником, зразковим товаришем праці, який втішався симпатіями в широких колах львівського громадянства. Від кількох літ занепав на грудну недугу. Злиденні умовини життя не дали йому спромоги приступити до систематичного лічення. Аж перед кількома тижнями виїхав був Покійний на кошт Каси Хорих до Закопаного, щоби там закінчити життя. Мачуха-доля не дозволила вже йому вернути на рідну землю. Відійшов тихо, як тихим був теж в житті. Похорони відбулися 6. лютого в Добромилі.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, зложені до Обєднання в місяцю січни, 1926).

1) **Зібрані і оголошувані** на протязі місяця підписи на акції Земельного Банку Гіпотечного у Львові виносять ...1495,00
2) **Арнольд, Па.** о. Стефан Маланяк, народний податок ...5.00
3) **Ню Гейвен, Конн.** З хрестин в М. Кутного, на голодуючих ...3.00
4) **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Від. 25 У. Н. С., нар. под. ...17.50
(Зложили по $3: Іван Каштанюк, В. Лотоцький і Стефан Дембіцький; О. Ревюк $2.50; по $1.50: Іван Ардан, о. Василь Гривнак, А. Грановський, Іван Єдлінський).
5) **Бостон, Масс.** Збірка укр. кат. церкви Сладчайшого Серця Ісусового, для голодних ...100.00
6) **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Збірка для сироти по о. Танячкевичеви ...3.00
7) **Аполлью, Па.** З гостини в Д. Лібрика $14 на Рідну Школу, а $12 політичним вязням ...26.00
8) **Вест Пулмен, Ілл.** Нар. под. від 9. Січ. Сотні, переслав Н. Шемердяк ...6.50
9) **Борнсайд Шікаго, Ілл.** Збірка з рамени Бр. св. Петра і Павла, від. 165 У. Н. Союза, призначена на голодуючих ...40.00
10) **Френкфорд, Па.** Коляда дітий, по половині на голодних і Р. Школу ...6.00
11) **Сиракюз, Н. Й.** Нар. под. від членів Тов. Укр. Січ, від. 282 У. Н. Союза ...45.50
12) **Джоліет, Ілл.** Коляда на Рідну Школу ...25.00
13) **Бавнд Брук, Н. Дж.** Коляда на Р. Ш. ...15.00
14) **Ню Йорк, Н. Й.** Січ ім. Б. Хмельницького $10 Р. Ш., а $17 „Просвіта" у Львові ...27.00
15) **Толідо, О.** З хрестин в М. Скотинських на Р. Ш. ...10.00
16) **Филаделфія, Па.** о. Титар, податок за січень і лютий ...50
17) **Ембрідж, Па.** Павло Прешляк, коляда для інвалідів ...2.00
18) **Ембрідж, Па.** По $1 для інвалідів від Томи Мазурика, і Романа Пристая ...2.00
19) **Савтпорт, Конн.** З хрестин в гром. Чаплинського для голодуючих ...6.42
20) **Міннеаполіс, Мінн.** Народний податок, пер. Іван Шміґановський ...10.50
(Зложили: Март. Максимів $1.25; по $1: М. Пасічник, В. Рефцьо, Й. Литвин, Н. Мандзин 75 ц., по 50 ц.: Н. Кіт, К. Сокіл, Н. Дмитрук, Й. Греськів, І. Шміґановський, В. Пех, І. Олійник, М. Конюк, по 25 ц.: Т. Мамчук, О. Шабатура, І. Сухорович, Т. Квасний, І. Павчук, Ф. Пікула).
21) **Джанставн, Па.** Для голодуючих, збірка в церковний галі ...8.05
22) **Йонкерс, Н. Й.** Коляда на Р. Ш. $55, а $5 нар. под. від Бр. св. Андрея ...60.00
23) **Вудлавн, Па.** Юліян Монастирський на Р. Ш. ...5.00
24) **Сиракюз, Н. Й.** Павлина Корняк і Розалія Сіканець по $3, нар. податок ...6.00
25) **Ірі, Па.** Коляда дітий на Рідну Школу ...13.50
26) **Куртіс Бей, Мд.** Коляда дітий шкільних $10.20 інваліди, а $10.25 Рідна Школа ...20.45
27) **Балтімор, Мд.** Коляда Аматорського Кружка на Р. Ш. ...67.00
28) **Клівленд, О.** Коляда шкільних дітий: $80 Р. Ш., а сиротам $23.50 ...103.50
29) **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Укр. кат. церква св. Петра і Павла на Рідну Школу ...10.00
30) **Україна, Н. Дак.** Коляда з Горгем і України, на Р. Ш. ...80.75
31) **Дітройт,Міш.** На річнім мітінгу тов. Зап. Січ, від. 75 У. Н. Союза на Рідну Школу ...13.50
32) **Русселтон, Па.** М. Демчина на Рідну Школу ...2.00
33) **Мілвіл, Н. Дж.** Коляда, по половині на Р. Ш. і інвалідів ...31.50
34) **Сейр, Па.** Коляда на Р. Ш. і інвалідів ...29.50
35) **Менчестер, Н. Г.** Коляда на Рідну Школу ...37.00
36) **Де Мойн, Айова.** Андрій і Анна Мельник на Р. Ш. ...5.00
37) **Темс, В. Ва.** Іван Магун по $5 на Р. Ш. і сироти, по $3 на боєвий фонд і на народний податок, по $2 на політичних вязнів і на студентів, разом ...20.00
38) **Рутленд, Вт.** Іван Кінах $5 Р. Ш., $3 голодуючим, а $2 „Просвіта", разом ...10.00
39) **Филаделфія, Па.** Тов. „Провидінне" з річного засідання $100 на Р. Ш., а $50 як допомогу сиротам по пок. Евгені Левицькім ...150.00
40) **Сиракюз, Н. Й.** Микола Безковайний на Р. Ш. ...1.00
41) **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Дмитро Пилевич на Р. Ш. ...5.00
42) **Спрінґ Велей, Н. Й.** Тов. „Просвіта", від. 16 У. Н. Союза нар. под. ...2.75
(Зложили: Н. Загадайко 50 ц., а по 25 ц.: І. Бреґа, К. Ільків, А. Кашинський, К. Роговський, М. Терпеливець, Д. Гнилишин, І. Кріль, Ілярій Сивенький і С. Москаль).
43) **Савт Плейнфілд, Н. Дж.** Коляда: $60 Р. Ш., а по $10 інваліди, сироти і пол. вязні ...90.00
44) **Гавстон, Текс.** Коляда на Р. Ш. ...39.00
45) **Пітсбурґ, Па.** Коляда на С. С. і Гленвуд, призначена на Р. Ш. інвалідів і голодуючих ...70.00
46) **Міннеаполіс, Мінн.** Коляда на Р. Ш., переслав Іван Шміґановський ...50.00
47) **Лудлов, Масс.** Коляда від тов. ім. І. Франка, від. 258 У. Н. Союза, на Р. Ш. ...15.00
48) **Ріверґед, Н. Й.** Коляда на Рідну Школу ...10.00
49) **Ст. Джонсвіл, Н. Й.** Коляда на Р. Школу ...12.00
50) **Найставн, Па.** Бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. С., на тов. „Просвіта" ...5.00
51) **Міннеаполіс, Мінн.** Збірки і коляда на Р. Ш. і сироти від Укр. Народного Дому ...105.35
52) **Литл Фолс, Н. Й.** Коляда на Рідну Школу ...49.30
53) **Ірі, Па.** Коляда на старий край ...8.25
54) **Перт Амбой, Н. Дж.** Коляда на Р. Ш. ...67.40
55) **Трентон, Н. Дж.** Коляда на Рідну Школу ...15.00
56) **Джоліет, Ілл.** Збірка на тов. „Просвіта" $31 і $3 Р. Ш., разом ...34.00
57) **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. С. 21.75
(Нар. под. $14.75, $5 від Бр. для тов. „Просвіта", а $2 як членську вкладку до „Просвіти" зложив Гр. Шемлій. Народний податок зложили: Юлія Пігура $1.50; по 75 ц.: Василь Жарський, Іван Потоняк, Михайло Косоноцький, Іван Підгорецький; по 50 ц.: Андрій Рубінович, Семко Ленчук, Левко Килич, Роман Струж, Ізидор Василюк, Тетяна Кшачковська; по 25 ц.: Василь Гіль, Іван Бобовник, Григорій Гуменюк, Семко Сайчук, Михайло Турчинський, Мих. Баран, Йосиф Жарський, Іван Жарський, Яків Сай, Микола Пігура, Антін Тенюх, Андрій Сайчук, Григорій Дячик, Михайло Салюк, Іван Рибець, Дацко Дорош, Левко Панас, Іван Станіславишин, Микола Заяць, Григорій Шемлій, Максим Стегницький, Стефан Кот, Йосиф Кіраш, Доця Захарчук, Стефан Ґріца, Антін Ярош, Андрій Корнило, Петро Магура, Андрій Кіраш).
58) **Пеорія, Ілл.** Тов. Українських Робітників, від. 190 У. Н. Союза, нар. под. ...6.00
59) **Олифант, Па.** о. Михайло Гурянський ...15.00
(По $5 на народний податок, Р. Ш. і тов. „Просвіта").
60) **Шікаго, Ілл.** М. Майорчик, різдвяний дар на Р. Ш. ...5.00
61) **Менчестер, Н. Г.** Коляда на Р. Ш. від Укр. Клюбу ім. Т. Шевченка ...30.75
62) **Палмертон, Па.** Дмитро Коцюбинський, нар. под. ...5.00
63) **Толідо, О.** Коляда на Рідну Школу ...18.00

Разом зібрано в місяцю січни на допомогу рідному краєви $3.129.22.

„КОНАЮЧА ПОЛЬЩА".

Оцінка положення в Польщі фашистівським органом.

„Курер Поранни" жаліється, що від якогось часу півофіціяльний фашистівський орган „Popolo di Roma" поміщує різкі кореспонденції про Польщу. Це тим більше дивне, що той щоденник є органом Муссолінія; поміщені там енунціяції мають величезне значіння і рішаючий вплив на публичну опінію.

В одній з останніх кореспонденцій кажеться, що

„в буджетовому звіті військової інтендантури читається подиву гідні речі, які є правдивою історією загальної крадіжи і нечуваної корупції".

На тому не кінець. Згадуючи про проект польсько-чеської митної, а в дальший консеквенції також політичної унії, той щоденник пише, що це конечність для Польщі, щоби спастися „під скипетром Масарика".

Зупиняючись на економічному положенні Польщі і завважаючи, що валютова реформа в Польщі не дала тих „спасенних вислідів, що в Німеччині і в Росії", „Пополо ді Рома" зазначує, що положення в Польщі викликує трівогу в Данціґу.

„Сильно занепокоене є вільне місто Данціґ, яке має власну устабілізовану валюту, але є звязане митною унією з Польщею. Данціґ находиться в приємному положенні здорового й сильного орґанізму, який є привязаний до конаючого, що має за завдання згідно з постановою третіх осіб — проковтнути першого, — себто здоровий организм".

З огляду на таке становище впливового фашистівського орґану „Кур. Пор." гостро нападає на польське посольство в Римі, яке виказує нездарність і бездільність в прихильно-інформативній ділянці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.